

Råbergets begravningsplats, Los sn med Orsa finnmark, Gävleborgs län

3 Kända ombyggnader, förändringar och underhållsarbeten

3.1 Källor och litteratur

Antikvariska och topografiska arkivet (A.T.A.) Kyrkoärenden, Hälsingland, Los sn, Älvho Almeflo, Marianne. *Skogskyrkogårdarna i Hamra*. Internetmaterial på Färila kyrkliga samfällighets hemsida (Även publicerat i samfällighetens tidskrift Tornugglan sommaren 2000).

Gagge, Carl Magnus. *Vårdåtgärder vid Ödekyrkogårdar i Los Hamra pastorat*, Läns museet Gävleborg 1986. (Besiktningssprotokoll och foton).

Gustavsson, Ingemar. Orsa. f.d. skogsvaktare inom Orsa besparingsskog. (Muntliga uppgifter, 2003-10-09).

Lantmäteriverkets forskningsarkiv i Gävle, ritningar och tillhörande beskrivningar.

Los bibliotek, finnmarkssamlingen. (Tidningsurklipp mm).

Los kyrkoarkiv, Kyrkostämmoprotokoll och visitationsprotokoll.

Läns museet Gävleborg, ärendearkiv.

Länsstyrelsen Gävleborg, Kulturmiljö, ärendearkiv.

Sjögren, Karin. Vaktmästare inom Hamradelen av Los-Hamra socken. (Muntliga uppgifter 2003-10-10).

3.2 Kronologisk förteckning

Årtal	Händelse	Källa
1870	Vid avvitrningen 1870 avsätts ett område i byns närhet till begravningsplats.	Los kyrkoarkiv, KIIa:3. Kyrkostämmans protokoll 1896-1909.
1893-94	Vid laga skiftet av skogsmarken vid Råberget finns också mark för en begravningsplats inritad på kartan.	Lantmäteriets forskningsarkiv, V33, Los sn, 42 ²
1896	Los kyrkostämma beslutar att församlingen skall ” <i>söka få en begravningsplats inrättad i Råberget</i> ”.	Los kyrkoarkiv, KIIa:3. Kyrkostämmans protokoll 1896-1909.
1897	Byborna i Råberget ansöker hos Kungl. Maj:t att få anlägga en särskild begravningsplats i Råberget på den plats som avsattes vid avvitrningen 1870.	Los kyrkoarkiv, KIIa:3. Kyrkostämmans protokoll 1896-1909.
1899	Kyrkostämman i Los granskar den 24 september en ritning som framtagits över Råbergets tilltänkta begravningsplats och har inget att erinra mot denna. Sannolikt anläggs kyrkogården ganska snart efter detta beslut.	Los kyrkoarkiv, KIIa:3. Kyrkostämmans protokoll 1896-1909.

Råbergets begravningsplats, Los sn med Orsa finnmark, Gävleborgs län

1936	Begravningsplatsen i Råberget uppges vara ”fullsatt så när som på två gravplatser. Att genom utvidgning få ytterligare platser där är så gott som ogörligt på grund av markens beskaffenhet, myrmark, samt angränsande terräng. begravningsplatsen ligger också alldeles i utkanten av det område, för vilket den är avsedd”. (Med hänvisning till dessa skäl ansökte Los-hämra församling om tillstånd att få anlägga begravningsplats i Älvho.	A.T.A. Kyrkoärenden, Hälsingland, Los sn, Älvho
1953	Utdrag ur Mora tidning 1953-11-09: ”En liten bit nedanför skolan ligger kyrkogården, en liten fykant på cirka 200 kvm omramad av svart staket med vita grindar”.	Los bibliotek, finnmarkssamlingen .
1957	På kyrkogården uppges cirka 30 små gravkullar finnas, 1-2 meter långa. Följande upplysningar ges samtidigt: ”På 4 gravkullar finns moderna gravstenar, den yngsta med årtalet 1940...”, ”Två sandgångar bildar ett kors på kyrkogården” samt; ”Inom kyrkogården växa nu 7 st gamla björkar och en flerdelad rönn”.	Länsmuseet Gävle- borg, fornlämnings- registret
1975	Foto över ett äldre dekorerat träkors på Råbergets kyrkogård tas av Bengt Berling. (Neg nr 632-11).	Länsmuseet Gävle- borg, bildarkiv
1986	Vårdåtgärder i skogsvårdsstyrelsens regi är tänkta att utföras sommarhalvåret 1986. staket och grind föreslås målas med äkta linoljefärg, en större björk bör tas ned då den endast visar svaga livstecken. (Ingen dokumentation från själva arbetet har påträffats). Gångarna sägs vara utan grus. Det dekorerade träkorset finns fortfarande kvar.	Gage, C. M.
1990	Senaste gravsättningen sker.	Almflo, Marianne.
1997	Orsa besparingskog avverkar skog i Östra Råberget, bland annat runt begravningsplatsen för att återskapa det öppna landskapet i byn. Björkar behålls.	Länsstyrelsen Gävleborg Kultur- miljöfunktionen, ärendearkiv.
2003	Staketet plockas ned för ommålning. Den sista kvarvarande björken inom begravningsplatsen faller.	Sjögren, K./ Besök på platsen
Ca 2004	Sista björken inne på begravningsplatsen togs bort.	Platsbesök Björck 2008
Ca 2004	Enkel öppen redskapsbod ställdes upp utanför staketet.	Platsbesök Björck 2008